

8

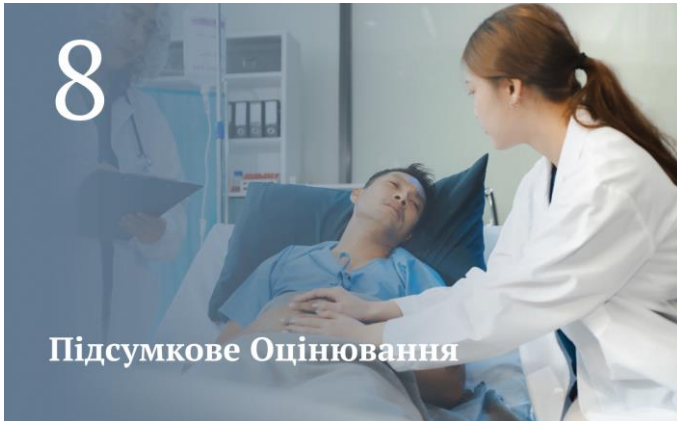
Підсумкове Оцінювання

ЦІЛІ

Після завершення цього розділу ви зможете:

1. Розрізняти формативне і підсумкове оцінювання в курсі ATLS.
2. Описувати принципи справедливого, валідного і надійного оцінювання.
3. Аналізувати особистий вплив інструктора на валідність і надійність оцінювання.
4. Розуміти вимоги до оцінювання курсу ATLS.
5. Визначити роль інструктора ATLS як оцінювача інструкторського потенціалу (ІП).

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

До цього розділу основна увага була зосереджена на ролі інструктора як фасилітатора процесу навчання. Однак, у рамках курсу ATLS® оцінювання навчання є не менш важливим. Таким чином, важливо розуміти як принципи справедливого, валідного і надійного оцінювання, так і конкретні вимоги до оцінювання курсу ATLS.

ЩО ТАКЕ ОЦІНЮВАННЯ?

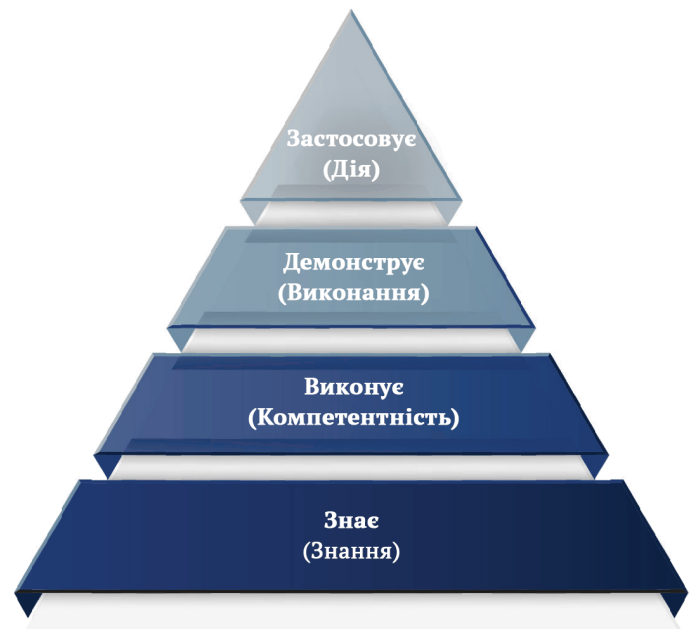
Оцінювання - це «вимірювання навчання».⁶ Воно вимагає визначення успішності курсанта відповідно до встановлених стандартів. З літератури ми знаємо, що оцінювання стимулює навчання, оскільки слухачі зосереджуються на частинах курсу, пов'язаних з оцінюванням.⁴

У літературі зазвичай говорять про два типи оцінювання:

- **Формативне оцінювання (формувальне)** – також відоме як оцінювання задля навчання (англ., assessment for learning). Проводиться під час курсу з метою надання курсанту зворотного зв'язку щодо якості його роботи, полегшуючи процес навчання. Зворотний зв'язок був детально обговорений у попередньому розділі.
- **Підсумкове оцінювання** – також відоме як оцінювання результатів навчання (англ., assessment of learning); проводиться в кінці курсу, щоб оцінити, чи досяг курсант необхідного стандарту підготовки. Підсумкове оцінювання - це підтвердження того, що визначений мінімальний стандарт досягнутий. У **табл. 8-1** представлено відмінності між цими типами оцінювання.

Курс ATLS передбачає і формативне, і підсумкове оцінювання, тож ми детальніше розглянемо кожне з них пізніше в цьому розділі. Ви ознайомилися з пірамідою Міллера³ у розділі про навчання дорослих. Оцінювання можна проводити на різних її рівнях.

Рисунок 8-1: Піраміда Міллера.³

Miller GE. The assessment of clinical skills/competence/performance. Acad Med. 1990; 63:S63–S67.

Курс ATLS оцінює результати на рівнях «Знає», «Виконує» та «Демонструє» піраміди Міллера. Рівень «Застосовує» не входить в обсяг курсу ATLS: його можна оцінити, коли курсант повернеться на своє робоче місце і продемонструє застосування принципів ATLS під час надання допомоги реальним пацієнтам. Для оцінювання на різних рівнях піраміди Міллера використовують різні інструменти. Наприклад, на курсі ATLS тести з множинним вибором (ТМВ) оцінюють знання («Знає»), станції практичних навичок - компетентність («Виконує»), а підсумковий іспит з проведення початкової оцінки стану - виконання на рівні «Демонструє».

Таблиця 8-1: Відмінності між формативним зворотним зв'язком і підсумковим оцінюванням.

		ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК	ОЦІНЮВАННЯ
Спільні принципи	Основа	Компоненти	
	Спостереження (суб'єктивне)	Цілі, критерії, очікувані стандарти	
Відмінні принципи	Час проведення	Своєчасно, якомога швидше після виконання	Згідно з розкладом
	Умови	Неформальні	Формальні
	Обсяг оцінювання	Конкретні знання, навички або поведінка	Загальний рівень виконання
	Критерій (референтний показник)	Попередній рівень курсанта (власний прогрес)	Порівняння з результатами у групі або з прийнятою нормою
	Мета	Покращення навчання	Сертифікація компетентності, визначення оцінки, "вимірювання" виконання

ЧОМУ МИ ОЦІНЮЄМО?

Мета оцінювання полягає в тому, щоб зрозуміти, чого навчився курсант, і чи досягнув він навчальних цілей. Існує кілька причин для оцінювання, зокрема:

- Стимулювання навчання.
- Вимірювання компетентності.
- Визначення прогалів у знаннях, навичках або ставленні курсантів.
- Розуміння ефективності навчання і викладання: чи досягли ми цілей курсу?
- Надання курсантам зворотного зв'язку.
- Вимірювання прогресу під час курсу.
- Формування звітності програми; гарантії для громадськості, що учасники опанували навички ATLS.

Ось чому важливо, щоб оцінювання проводилося відповідно до вимог курсу, які ми подаємо у цьому посібнику.

ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ

Важливо переглядати принципи оцінювання, щоб гарантувати його справедливості, валідності і надійності. Курсантів необхідно проінформувати про вимоги до оцінювання курсу. Це потрібно для дотримання принципу справедливості. На початку курсу вимоги до

оцінювання потрібно обговорити, дозволяючи курсантам ставити будь-які запитання.

Три важливі принципи оцінювання, які стосуються курсів ATLS: валідність, надійність та упередженість.

- **Валідність** визначається не самим інструментом оцінювання, а тими інтерпретаціями й висновками, які з нього роблять. Валідність визначає, чи справді оцінювання вимірює те, що має вимірювати. Наприклад, якщо метою оцінювання є визначення того, чи може курсант виконати певну навичку, тоді він повинен продемонструвати цю навичку, а не просто знати послідовність кроків для її виконання. Валідність можна покращити за допомогою такого методу, як матриця відповідності (англ., *blueprinting*). У курсі ATLS TMB повинні відповідати змісту курсу, забезпечуючи широту і глибину оцінювання. На валідність можуть негативно вплинути технічні недоліки, такі як орфографічні помилки в TMB або некоректна клінічна інформація, надана на станції початкової оцінки стану.
- **Надійність** (відтворюваність) – ще одне важливе поняття, яке означає можливість повторення оцінювання за однакових або подібних умов. Поняття означає, що курсант, якому дають одне і те ж завдання

у двох різних випадках, повинен набрати однаковий результат. Надійність залежить від послідовності застосування завдань. Зовнішня надійність — це ступінь узгодженості оцінок різних екзаменаторів, а внутрішня надійність — це послідовність, з якою один екзаменатор застосовує критерії до різних учасників. Чіткі критерії та стандарти інструментів оцінювання ATLS сприяють зовнішній надійності. Однак ваша внутрішня надійність у ролі інструктора ATLS дуже залежить від вас, тому важливо регулярно оцінювати, чи послідовно ви працюєте і чи належно використовуєте інструменти оцінювання.

- **Упередженість** означає тенденцію надавати перевагу рівноцінним членам одного класу чи групи над іншими. Упередженість може бути свідомою або несвідомою. Несвідому упередженість можна визначити як «набуті стереотипи, які є автоматичними, ненавмисними, глибоко вкоріненими, універсальними та здатні впливати на поведінку»¹. Існують деякі типи упередженості, які можуть негативно вплинути на достовірність та надійність оцінювання. Приклади таких упереджень включають:^{1,2}
 - **Стереотипізація** — передбачає формування узагальнених думок про те, як курсант певної статі, релігії чи раси повинен виглядати, думати, діяти, відчувати чи реагувати.
 - **Помилка першого враження** — формування ранніх суджень або вплив першого враження (позитивного чи негативного) на все оцінювання. Помилка або промах курсанта на ранньому етапі може мати надмірний вплив на проведення решти оцінювання та його загальну оцінку.
 - **Ефект ореолу/рогів** — випадок, коли один сильний момент, високо оцінений інструктором, затьмарює всю іншу

інформацію. Коли це працює на користь курсанта (позитивне враження), це називається ефектом ореолу, а коли це працює проти курсанта (негативне враження), це називається ефектом рогів.

- **Ефект контрасту** — сильні курсанти, яких оцінюють після слабких, можуть здаватися навіть більш вправними, ніж вони є насправді, через контраст. Слід докласти всіх зусиль, щоб оцінити кожного курсанта за встановленими критеріями, а не порівнювати курсантів між собою під час оцінювання.

Вам, як оцінювачу, важливо усвідомлювати власні упередження та їхній потенційний вплив на процес оцінювання, який ви будете здійснювати.

ЯКИЙ ВПЛИВ МОЖЕ МАТИ ОЦІНЮВАЧ НА ВАЛІДНІСТЬ ТА НАДІЙНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ?

Екзаменатори є ключовим елементом процесу оцінювання, оскільки саме вони спостерігають за роботою курсанта і роблять висновки відповідно до стандартів. Як інструктору ATLS, вам необхідно враховувати потенційний вплив, який ви можете мати на валідність та надійність оцінювання в рамках курсу.

У **табл. 8-2** описано потенційний вплив інструкторів на оцінювання і те, що ви можете зробити як інструктор, щоб уникнути цих помилок.

Пам'ятайте, що критерії оцінювання були розроблені за згодою ваших колег; індивідуальне тлумачення критеріїв є недоречним. Якщо ви не згодні з критеріями, ви можете надати відгук директору курсу; однак під час оцінювання важливо дотримуватися фактичних задокументованих критеріїв. Якщо вам щось незрозуміло у формах оцінювання, слід уточнити це у директора до початку курсу.

Таблиця 8-2: Поведінка інструктора і вплив на оцінювання.

	Поведінка інструктора	Потенційний вплив на результат оцінювання	Що ви можете зробити як інструктор ATLS
Перед підготовкою до курсу	Недостатнє знання форм оцінювання	Вплив на надійність – якщо ви не знаєте форм оцінювання, ви можете пропустити елементи для котрогось із курсантів (зменшення надійності) або не застосовувати критерії належним чином (зменшення валідності).	Переконайтеся, що ви ознайомилися з усіма формами оцінювання, шкалами підрахунку балів та критеріями до початку свого першого курсу. Якщо у вас є якісь запитання, вам слід обговорити їх з директором курсу.
	Недостатнє знання очікуваного стандарту (наприклад, ви “сокіл” – суворий екзаменатор, який орієнтується на вищий за необхідний для успішного проходження курсу ATLS рівень стандарту; або ви “голуб” – доброзичливий інструктор, у якого успішно здають іспит усі).	Якщо ви не знаєте стандарту, то можете бути суворішими або поблажливішими щодо оцінювання, що, знову ж таки, впливає на валідність та надійність.	Новим інструкторам особливо важливо обговорити очікуваний стандарт з більш досвідченими інструкторами ATLS.
Під час оцінювання курсантів упродовж курсу	Непоследовність між тим, як ви застосовуєте шкалу оцінювання до окремих курсантів, і тим, як ви працюєте на станції початкової оцінки стану, наприклад, надаєте більше клінічних підказок одному курсанту порівняно з іншим.	Надійність знижується, якщо ви не последовні.	Використовуйте форми оцінювання, щоб зосередитися і мати більш об’єктивний підхід.
	Упередженість. Важливо, щоб інструктор критично оцінював власну роботу, не дозволяючи упередженням впливати на оцінку курсанта.	Надійність зменшується, якщо ви демонструєте упередженість до одного курсанта порівняно з іншими.	Усвідомлення упередженості – це перший крок до нівелювання її впливу на оцінювання.
	Незадовільне управління часом	Також негативно впливає на валідність (якщо не все, що потрібно, було продемонстровано через те, що ви погано слідкували за часом) і надійність (якщо ви спостерігаєте та оцінюєте одного курсанта довше, ніж іншого).	Переконайтеся, що ви знаєте про час, відведений на кожен елемент оцінювання, і уважно стежите за годинником. Координатори курсу також можуть попереджати вас (наприклад, за п’ять хвилин до закінчення).
	Невербальна поведінка – як позитивні, так і негативні сигнали (наспулені брови, посмішка і кивання, голосне зітхання).	Невербальні сигнали інструктора можуть вплинути на здавання іспиту курсантом. Це особливо стосується нервових учасників, які зчитують будь-який ваш сигнал. Якщо ви наспується через певні, не пов’язані з іспитом причини, курсант може подумати, що показує невдалі результати, рознервуватись, і його результати погіршаться.	Звертайте увагу на мову свого тіла. Поясніть курсанту, що ви будете спостерігати, але не надаватимете зворотний зв’язок під час виконання сценарію та не будете часто дивитися йому в очі. Поводьтесь нейтрально, але будьте люб’язні.
	Словесні сигнали – обіцянка результату оцінювання, який ви не можете гарантувати (наприклад, «ви складете іспит з ось таким результатом»).	Курсант може стати надмірно впевненим і невдало скласти іспит, що вплине на його загальну оцінку.	Давайте зворотний зв’язок лише відповідно до виконаних дій та згідно з принципами, викладеними у відповідній частині посібника. Переконайтеся, що курсант точно знає, що було зроблено добре і чому, щоб він міг закріпити результат. Уникайте обіцянок гарних результатів оцінювання.

ОЦІНЮВАННЯ В ATLS

Як обговорювалося раніше, курс ATLS передбачає і формативне, і підсумкове оцінювання. Їх суть викладена в **табл. 8-3**.

Таблиця 8-3: Формативне і підсумкове оцінювання в ATLS.

Формативне оцінювання	Підсумкове оцінювання
<ul style="list-style-type: none"> • Тести з множинним вибором перед початком курсу • Інтерактивні дискусії • Станції практичних навичок • Практичний сценарій проведення початкової оцінки стану пацієнта • Сценарії сортування 	<ul style="list-style-type: none"> • ТМВ наприкінці курсу • Станції практичних навичок • Практичний сценарій проведення початкової оцінки стану пацієнта

Компонент проведення початкової оцінки стану передбачає зміну вашої ролі з **фасилітатора** навчання (на станції практичних навичок) на **оцінювача** (на станції іспиту). На станції практичних навичок ви можете давати рекомендації, поради і зворотний зв'язок (формативне оцінювання). На станції іспиту вам потрібно спостерігати за курсантом і об'єктивно оцінювати його роботу за кожним критерієм (підсумкове оцінювання). На Курсі підготовки інструкторів вам покажуть форми оцінювання, оскільки важливо ознайомитися з ними та потренуватися їх використовувати перед вашим першим курсом ATLS. **Таблиця 8-4** ілюструє зміну обов'язків з переходом від практичної станції на станцію іспиту.

Таблиця 8-4: Практичні навички versus іспит із проведення початкової оцінки стану.

	Практичні навички	Іспит
Роль викладача	Тренер і надавач зворотного зв'язку	Оцінювач
Умови	Пояснення аспектів викладання	Пояснення аспектів оцінювання
Діалог	Надання інформації; підказка; виправлення помилок	Надання інформації лише за потреби або за запитом; помилки не виправляють, підказок не дають
Завершення	Зворотний зв'язок від курсанта і викладача	Наприкінці станції іспиту зворотний зв'язок не надають; курсантів варто попередити про це, щоб вони не мали зайвих очікувань

СТАНЦІЯ ІСПИТУ З ПОЧАТКОВОЇ ОЦІНКИ СТАНУ

Через важливу роль станції іспиту з початкової оцінки стану в підсумковому оцінюванні ми обговоримо її більш детально. Як і інші елементи курсу, станція іспиту з початкової оцінки стану вимагає ретельного планування. Ми описали цей процес для вас за допомогою структури «Середовище, налаштування, діалог, завершення», яка використовується для всіх елементів курсу.

- **Середовище**

Інструктор використовує такі самі клінічні сценарії, як і на практичних заняттях курсу. Він інструктує пацієнта і медсестру та нагадує їм, що тепер цей сценарій буде оцінюватись. Переконайтеся, що вони розуміють свої ролі та що все необхідне обладнання справне і на місці. Іноді під час практичних занять обладнання може переплутатися або загубитися – важливо перевірити, щоб все знову було на своїх місцях, а муляжі і симульований пацієнт мали належний вигляд.

Після завершення вступної розмови інструктор і курсант заходять до кімнати.

- **Налаштування**

Налаштування починається поза межами кімнати, щоб курсант мав змогу повністю зосередитись на почутому. Інструктор повинен витратити не більше п'яти хвилин на те, щоб:

- Коротко пояснити, що на цій станції відбудеться оцінювання (іспит), а не просто відпрацювання.
- Сказати, що курсант повинен самостійно, без допомоги оцінити пацієнта, встановити пріоритети і призначити лікування (виконати втручання), а також визначити показання і час, коли пацієнт буде готовий до переведення на вищий рівень медичної допомоги.
- Визначити ситуацію та ресурси (лікарняні та хірургічні), які є в розпорядженні курсанта. Зазвичай це зазначається у сценарії. Якщо ні, часто корисно давати сценарій, де дія відбувається в невеликій лікарні з обмеженими ресурсами, що вимагає переведення пацієнта до травма-центру.
- Зачитати умову і попросити курсанта повторити щойно надану інформацію, щоб переконатися, що він розуміє сценарій, а також, що це іспит.
- Відповісти на всі запитання щодо сценарію, які можуть виникнути в курсанта.

Інструктор також повинен нагадати курсанту, що:

- Зайшовши до кімнати, потрібно одразу розпочати взаємодію з пацієнтом і не зважати на інструктора.
- Потрібно «думати вголос».
- Виконувати процедури і коментувати свої дії в межах можливостей симуляції (наприклад, без реального введення грудної трубки, інтубації).
- Активно «працювати руками» під час огляду пацієнта. Приклад: Якщо курсант хоче знати інформацію про дихальні шуми, він повинен прослухати легені пацієнта стетоскопом (або імітувати це, після чого інструктор має озвучити необхідні дані).

- **Діалог**

Скажіть курсанту розпочинати свої дії.

- Інструктор повинен вчасно надавати коректні дані у відповідь на питання курсанта по ходу сценарію чи клінічної доцільності (наприклад, життєві показники чи результати втручань).
- Інструктор також відповідає за надання курсанту іншої інформації на його запит. Оскільки показники пацієнта повинні змінюватися відповідно до дій курсанта, інструктор повинен постійно стежити за цим. Якщо курсант виконує завдання задовільно та відповідно до послідовності, описаної в сценарії пацієнта, інструктор повинен дозволити стану пацієнта покращитися.
- І навпаки, якщо курсант допускає одну або декілька помилок в оцінці стану і виборі тактики, пацієнт повинен реагувати відповідно до тяжкості помилки. Інструктор повинен дати сигнал пацієнту і медсестрі змінити симптоми пацієнта на максимально подібні до тих, що виникли б у реальній ситуації.
- Інструктор не повідомляє фізіологічні показники і реакції пацієнта на втручання, доки курсант не просимулює та/або не розповість, що зроблено з метою оцінки та лікування. (Наприклад, інструктор не повинен відповідати на запитання курсанта: «Який характер дихальних шумів?», якщо курсант не використав стетоскоп і не прослухав легені).
- Інструктор має право за потреби уточнювати запитаннями хід міркувань курсанта й етапи лікування, якщо це доречно. Пам'ятайте, що це не усний іспит із запитаннями та відповідями – курсант надає допомогу пацієнту, керуючись фізіологічними показниками, наданими інструктором.
- Інструктор повинен слідкувати за часом. У період перебування на цій станції курсант повинен провести первинний огляд, вторинний огляд та озвучити звіт про передачу.

- **Завершення**

- Оскільки це станція оцінювання, курсанту не надається зворотний зв'язок. Утім, деякі директори курсу можуть практикувати відгуки, тому інструктор повинен уточнити це наперед. Завершення передбачає подяку курсанту за участь у цій активності та підведення підсумків за сценарієм. Потім інструктор повинен заповнити форму оцінювання на основі визначених критеріїв.
- Не всі курсанти успішно складуть іспит. Можливість перездачі для них необхідно обговорити з директором курсу. Важливо робити детальні нотатки під час спостереження за їхньою роботою, щоб допомогти директору курсу прийняти рішення щодо виправлення помилок.
- Перед перездачею необхідно надати курсанту відгук про його початкову роботу, щоб дати можливість покращити результати. Ви також повинні враховувати емоції курсанта після невдалої спроби і намагатися допомогти йому зберігати спокій, допоки він очікує на повторне оцінювання.

ПОШИРЕНІ ЗАПИТАННЯ ДО ІНСТРУКТОРА ЩОДО СТАНЦІЇ ІСПИТУ З ПОЧАТКОВОЇ ОЦІНКИ СТАНУ

Нові інструктори часто нервують щодо своєї ролі оцінювача, і багато хто має запитання, зокрема, щодо станції іспиту з початкової оцінки стану. У **табл. 8-5** наведено деякі поширені запитання і відповіді на них.

ОЦІНКА СТАТУСУ ПОТЕНЦІЙНОГО ІНСТРУКТОРА

Однією з вимог до інструктора ATLS як оцінювача є визначення того, чи може курсант потенційно стати інструктором ATLS. Майбутнє і висока якість курсів ATLS залежить від того, чи інструктори виявлять курсантів, які мають інструкторський потенціал. Утім, це може бути складно, оскільки у вас буде обмежена можливість спостерігати за тим, як курсанти викладають. Отже, на що слід звернути увагу? Пам'ятайте про місію інструктора ATLS:

- Підтримувати концепцію та освітній формат ATLS
- Супроводжувати курсантів у навчальному процесі
- Сприяти командному підходу до викладання

Табл. 8-6 містить перелік рекомендованих ознак, на які варто звернути увагу, оскільки вони можуть свідчити про готовність людини прийняти цю місію.

Таблиця 8-5: Станція іспиту з початкової оцінки стану.

Запитання	Відповідь
Чи всі критичні рішення щодо лікування (КРЛ) є важливими?	Критичні рішення щодо лікування визначені групою експертів; вони встановлюють очікуваний стандарт для курсу. Через це окремий інструктор не повинен вирішувати, чи є вони важливими, чи ні; він повинен оцінювати діяльність курсанта, спостерігаючи за ним. Якщо окремий інструктор не погоджується з КРЛ, у кінці курсу він може сказати про це директору.
Що робити, якщо курсант прийняв неправильне КРЛ, але він добре справлявся впродовж усього курсу – чи складе він?	Як інструктору, вам потрібно оцінювати результати, які ви бачите під час сценарію іспиту, і не враховувати попередні результати – це є формою упередженості. Якщо ви не впевнені, чи був курсант успішним на станції, вам слід обговорити це з директором курсу.
Чи потрібно мені повідомляти курсанту про те, що він успішно пройшов (або не пройшов) курс?	Курсантів не оцінюють лише на основі результатів проходження станції іспиту з початкової оцінки стану – загальний результат курсу залежить від усіх компонентів підсумкового оцінювання. Через це висновки про успішне/неуспішне проходження курсу не повинні повідомлятись курсантам, доки викладацький склад не розгляне їхню загальну успішність і результати оцінювання.
Що робити, якщо курсант повільно просувається у веденні пацієнта – чи складе він іспит?	Як інструктору, вам потрібно оптимально керувати часом (наприклад, погіршувати життєві показники, щоб вказати на негативну динаміку, якщо курсант не просувається по сценарію). Важливо дати курсанту достатньо часу для проведення первинного і вторинного огляду й організації переведення. Якщо курсант не досягає всіх КРЛ, він цілком може не скласти іспит, але ви маєте бути певні, що це трапилось не тому, що ви не надали достатньої інформації про життєві показники, які повинні були допомогти пройти сценарій.
Якщо курсант робить щось, на мою думку, не належне в даний момент, чи варто мені запитати його, чому?	Це не момент навчання; це оцінювання того, чому курсант навчився впродовж курсу. Звертайте увагу на виконання завдань, але не вступаєте в обговорення з курсантом.

Таблиця 8-6: Поради щодо визначення осіб, які можуть стати інструкторами ATLS.

Місія	Приклади, які підтримують місію
ПІДТРИМУВАТИ концепцію та освітній формат ATLS.	<ul style="list-style-type: none"> Готовність прийняти концепцію ATLS Активна участь у відпрацюванні навичок «за методом ATLS» – не по-своєму Відсутність сумнівів щодо «методу ATLS»
СУПРОВОДЖУВАТИ курсантів у навчальному процесі.	<ul style="list-style-type: none"> Допомога іншим курсантам на станціях практичних навичок Підтримка інших в інтерактивних дискусіях Надання хорошого зворотного зв'язку іншим курсантам Активна допомога менш досвідченим курсантам, які можуть мати труднощі
СПРИЯТИ командному підходу до викладання.	<ul style="list-style-type: none"> Активна участь у всіх аспектах курсу Допомога інструкторам із прибиранням обладнання після завершення станції практичних навичок, щоб підготуватись до наступної групи Відсутність домінування в дискусіях за рахунок інших учасників

ПІДСУМКИ РОЗДІЛУ

Як інструктор ATLS, ви відіграєте вирішальну роль у підтримці ретельності оцінювання курсу. Для того, щоб оцінювання було справедливим, обґрунтованим і надійним, інструктори повинні бути знайомі з очікуваним стандартом та інструментами проведення оцінки,

забезпечувати узгодженість оцінювання для всіх курсантів та розпізнавати його види (формативне і підсумкове). Висококваліфіковані інструктори регулярно аналізують свою роботу як оцінювачів та шукають зворотного зв'язку для покращення. Ця саморефлексія також необхідна, щоб уникнути будь-якої упередженості. Якщо у нових інструкторів

виникнуть запитання щодо процесу та/або документування оцінювання ATLS, їм варто звертатись за порадою до директорів курсів або інших досвідчених інструкторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Backhus LL. Unconscious bias: Addressing the hidden impact on surgical education. *Thorac Surg Clin.* 201;29:259–267.
2. Gingerich AK. Seeing the ‘black box’ differently: Assessor cognition from three research perspectives. *Med Educ.* 2014;48:1055–1068.
3. Miller GE. The assessment of clinical skills/competence/ performance. *Acad Med.* 1990;65(9 Suppl):S63-S67. doi:10.1097/00001888-199009000-00045.
4. Pangaro L, ten Cate O. Frameworks for learner assessment in medicine: AMEE Guide No. 78. *Med Teach.* 2013;35(6):e1197-e1210.
5. Royal KD. Four tenets of modern validity theory for medical education assessment and evaluation. *Adv Med Educ Pract.* 2017;8:567-570.
6. Tavakol M, Dennick R. The foundations of measurement and assessment in medical education. *Med Teach.* 2017;39(10):1010-1015. doi:10.1080/0142159X.2017.13595 21.